

Bijlage 2 bij Statenmededeling Bestuurlijke vernieuwing in Beeld (PS: 4165739)
Overzicht inspirerende voorbeelden Bestuurlijke vernieuwing

Wat	Waarom	Hoe	Met wie?	Welke fase?
Wat is er gebeurd?	Waarom is dat gebeurd?	Hoe is dat gebeurd?	Welke burgers, bedrijven, maatschappelijke instellingen en/of overheden zijn betrokken?	Is het beleidsontwikkeling, voorbereiding van de uitvoering of uitvoering?
Toekomst van Mobiliteit <i>Incidenteel gedurende oktober 2016 tot en met oktober 2017</i> Contactpersoon: Arwina de Boer				
<i>Brabanders bevragen over hun visie op mobiliteit. Wat vindt men van richting die we opgaan met mobiliteit? En hoe staan deze mensen zelf in die transitie en zijn ze bereid om in de toekomst op een andere manier te reizen?</i>	<i>Deze input is nodig om koers en ambitie te bepalen</i>	<i>Met DAFjes (VirtualReality) zijn we de provincie in gegaan. Na afloop vroegen we mensen om een vragenlijst invullen. Hierbij zijn we bewust/actief naar open dagen, markten, DDW, bejaardentehuizen, scholen etc. gegaan. Ook is er een 'club van 500' gevormd, waarmee kwalitatief verdieping wordt gezocht via internet, maar ook via offline gesprekken.</i>	<i>Brabanders, van jong tot oud in de hele provincie</i>	<i>Beleidsvoorbereiding</i>
SmartwayZ.NL (Mobiliteitsprogramma met acht deelopgaven) <i>Structureel (voor de duur van 10 jaar)</i> Contactpersoon: Irene Cortenbach, Freek de Bruijn en Gertjan Koolen				
<i>SmartwayZ is een overkoepelend programma waarin verschillende vormen van bestuurlijke vernieuwing samenkomen, waaronder de inzet van social design-thinking bij de N279-zuid, het ter beschikking stellen van 55 miljoen voor een nieuwe bereikbaarheidsagenda Zuidoost-Brabant, waar de regio bepaalt waar</i>	<i>Hiermee spreken we vertrouwen in gezamenlijkheid uit. Samen zijn we in staat om blijvend de goede keuzes te maken. Bijvoorbeeld door middel van een unieke werkwijze (het beschikbaar stellen van de gelden zonder te strenge voorwaarden), het bundelen van kennis en kunde van de markt, overheden en kennisinstellingen of een inzicht te</i>	<i>In dit programma wordt met verschillende vormen geëxperimenteerd. Bijvoorbeeld het beschikbaar stellen van budget, waar later pas de bestemming voor wordt bepaald, afname van interviews door een design thinker of via Design Thinking methode gezamenlijk ambities formuleren</i>	<i>Ministerie van I&M, Rijkswaterstaat Zuid-Nederland, provincie Noord-Brabant, provincie Limburg, regio Zuidoost-Brabant, verschillende andere gemeenten (zoals Breda, Tilburg, Venlo etc.), kennisinstellingen (TU/e),</i>	<i>De deelopgaven verkeren in verschillende fasen.</i>

Wat	Waarom	Hoe	Met wie?	Welke fase?
<i>de 55 miljoen exact aan uitgegeven wordt en Smart Mobility wat Triple/Quadrupel helix betreft waar het aanbestedingen aangaat.</i>	<i>krijgen wat er echt speelt in de regio.</i>		<i>Stichting Brainport, Dinalog, belangenorganisaties (zoals BMF, BZW, Fietzersbond, ANWB) en marktpartijen op gebied van smart mobility.</i>	
#Nextmobility Hackaton Incidenteel Contactpersoon: Monique Roosen				
<i>Hackathon georganiseerd door Brabantkennis in samenwerking met de provincie</i>	<i>Deze hackathon is gehouden in het kader van de impact van de informatierevolutie op de Brabantse samenleving. Welke kansen zijn er op het vlak van open data?</i>	<i>Studenten hebben 2 dagen lang gewerkt aan challenges van de provincie, gemeente Tilburg, gemeente Den Bosch en ondernemers, waarbij data een belangrijk uitgangspunt vormde.</i>	<i>Studenten vanuit diverse disciplines zoals data, imagineering, designers en andere geïnteresseerden (vrije inschrijving).</i>	<i>Deze hackathon heeft plaatsgevonden. De resulterende prototypes en ideeën worden door de challenge-eigenaren verder gebracht.</i>
Omgevingsvisie Structureel (tijdens ontwikkeltraject) Contactpersoon: Rick van den Berg, Ilse van Rijsingen				
<i>Het betrekken van inwoners bij het creëren van een omgevingsvisie</i>	<i>De omgevingsvisie moet zo goed mogelijk aansluiten bij de beleving van inwoners en daarvoor is input nodig.</i>	<i>Open oproep voor pioniers die met ons mee willen denken. Daarna volgt een selectie op basis van een pitch voor een selectiecommissie. De Brabant Pioniers gaan verschillende keren bij elkaar komen.</i>	<i>Brabanders op persoonlijke titel</i>	<i>Beleidsvoorbereiding</i>
Sterk Brabants Netwerk Wordt naar structureel toegewerkt Contactpersoon: Carly Jansen, Joep van de Ven en Maddy Reijers				
<i>Dit programma werkt aan een Sterk Brabants Netwerk, waarin bestuurlijke afspraken vanuit de regio worden geïnitieerd.</i>	<i>Toewerken naar versterking van de uitvoeringskracht in Brabant Door agenda's en uitvoering op de verschillende schaalniveaus meer in</i>	<i>Per regio maken we versnellingsafspraken om gezamenlijke ambities te realiseren. Per regio organiseren we in juni 2017</i>	<i>Met regio's, Streeknetwerken, BrabantStad, Rijk, etc. etc.</i>	<i>uitvoering</i>

Wat	Waarom	Hoe	Met wie?	Welke fase?
	<i>samenhang met elkaar te brengen.</i>	<i>een bestuurlijke ontwikkeldag RRO/GGA om samen meer uitvoeringskracht op de thema's Ruimte en Mobiliteit te organiseren. Met de Streeknetwerken maken we nieuwe samenwerkingsafspraken daar waar deze netwerken bijdragen aan de realisatie van provinciale opgaven In REOS-verband werken we aan een gezamenlijke uitvoeringsagenda om de agglomeratiekracht van het netwerk van de drie Nederlandse mainports te versterken.</i>		
Sociale Veerkracht <i>Structureel</i> Contactpersoon: Jolanda Schneider/Lieke Hoenselaar voor de hackathon				
<i>Bij het programma sociale veerkracht zetten we in op een 'lerende aanpak', samen met partners. Versterken van sociale veerkracht:</i>	<i>Omdat we ons zorgen maken over de groeiende tweedeling, willen we ervoor zorgen dat iedereen deel neemt en bijdraagt aan de Brabantse samenleving.</i>	<i>Men maakt gebruik van een lerende aanpak waarbij twee lijnen gevolgd worden: Gebiedsgericht met de focus op de middelgrote gemeenten en West-Brabant en vanuit cross-overs. O.a. door het organiseren van de Bounce Backathon en het deelnemen aan u.lab werken we samen met partners aan het versterken van de sociale veerkracht in Brabant.</i>	<i>Burgers, overheden, bedrijfsleven, onderwijs en maatschappelijke organisaties</i>	<i>Vorbereiding op uitvoering/uitvoering</i>
DC Network <i>Incidenteel vanuit Brabant. Maar wordt structureel overgenomen in DC Network door andere regio's</i> Contactpersoon: Diana Reesink				
<i>Het inzetten van DC Living L@B als instrument.</i>	<i>Om jongeren/studenten te laten meedenken en zo nieuwe</i>	<i>DC Living L@B plaatst studenten in het centrum van innovatie en vormt de</i>	<i>De studenten werken samen in heel diverse</i>	<i>Vorbereiding op uitvoering</i>

Wat	Waarom	Hoe	Met wie?	Welke fase?
	<i>oplossingsrichtingen te vinden.</i>	<i>mogelijkheid om nieuwe oplossingsrichtingen te vinden rond sociaalmaatschappelijke uitdagingen in verschillende domeinen.</i>	<i>teams, gebaseerd op verschillen in nationaliteit, opleidingstype, discipline, ervaring, leeftijd. Fontys, Avans, NHTV.</i>	
JOBHOUSE <i>Incidenteel, wordt doorgezet naar structureel</i> Contactpersoon: JOBhouse Heidi v. Cuijk, Erfgoedfabriek Arno van de Hurk				
<i>Bij Jobhouse laten we studenten in volledige vrijheid, en met eigen verantwoordelijkheid helpen aan de herbestemming van verschillende (erfgoed)locaties.</i>	<i>Studenten betrekken bij het meedenken en uitvoeren van verschillende aspecten, zoals herbestemmingen of het ontwerpen van een communicatieplan.</i>	<i>Studenten krijgen de ruimte om bij een vraagstuk mee te denken en/of de uitvoering op zich te nemen</i>	<i>Studenten van verschillende opleidingen/disciplines</i>	<i>Beleidsontwikkeling/uitvoering</i>
Mestdialoog <i>Incidenteel, maar aanpak kan ook voor andere onderwerpen worden benut</i> Contactpersoon: Jan Buijs en Mathilde Mollenhorst				
<i>Een dialoog voeren aan de voorkant van beleidsvorming, met beperkte bestuurlijke kaders vooraf. De thema's mestverwaarding en borging van de omvang veestapel zijn in deze mestdialoog aan elkaar gekoppeld, vanwege de maatschappelijke zorg over de toename van het aantal dieren.</i>	<i>Doelen van de mestdialoog zijn: De mestbewerking moet onderdeel worden van de zorgvuldige veehouderij, welke kringlopen sluit (schaal Noordwest-Europa). Daarnaast moet er grip komen op de omvang van de veestapel en moet verdere regionale concentratie in Oost en Zuidoost Brabant worden tegengegaan.</i>	<i>Beleidsvorming door partners. GS hebben vooraf beperkt kaders meegegeven. Brabant is opgedeeld in 4 regio's, waarbij er per regio een bestuurlijk trekker was. In iedere regio zijn in totaal vijf dialoogronden geweest. Er werden mensen op persoonlijke titel uitgenodigd, terwijl belangenorganisaties in een klankboord rol kwamen. Na de eerste 3 ronden zijn de contouren van de voorstellen aan PS gepresenteerd.</i>	<i>Bewoners, individuele boeren, elangenorganisaties als GGD, ZLTO, BMF, POV, Rabobank, ABN-AMRO, Waterschappen en SDP (stichting dynamische platteland in vertegenwoordiging van gemeenten). Retail-bedrijven zijn ook uitgenodigd.</i>	<i>Beleidsvoorbereiding (momenteel vaststelling van beleid)</i>

Wat	Waarom	Hoe	Met wie?	Welke fase?
		<i>Begin december is de opbrengst van de dialoog door GS aan PS aangeboden. De dialoogronden vonden plaats volgens het principe van de 'golden circle' van Sinek.</i>		
FoodUp! Brabant; bewustwording via evenementen. Onder andere een combinatie met onderwijs Structureel Contactpersoon:				
Marcel Webster en Tineke Laarhoven				
<i>Het op creatieve wijze samenwerken met partners aan de invulling van evenementen, gekoppeld aan de bewustwording van een breder publiek m.b.t. voedseltransitie. Voorbeelden zijn AgriMeetsdesign en Proefmei</i>	<i>De bewustwording van een breed publiek vergoten, om zo te komen tot een voedselsysteem dat gezond, eerlijk en lekker is (futureproof voedselsysteem). Hier worden bijvoorbeeld jongeren gevraagd om het roer te nemen bij toekomstvragen mbt agrofood of worden studenten van verschillende opleidingen gevraagd hierover na te denken.</i>	<i>Slagerij de Hamvraag (Pop Up Slagerij), voedselquiz, website en social media #Foodupbrabant, J7 (7 jongeren staan aan het roer bij toekomstvragen over agrofood), HAS Minor Wereldwijde Voedseldialoog (1^e jaar 60 studenten hier in het provinciehuis), Food-Kunst project van 50 studenten St Lucas, Helicon Top Klas Dier en Veehouderij, Fontys Trendopleiding, jaarlijks minimaal 5 stagiaires van diverse opleidingen.</i>	<i>Youth Food Movement, FoodCabinet, HAS, Helicon, St Lucas, Design Academy, NHTV, Leygraaf, Koning Willem I, Fontys, Grow Campus (studentcommunity) BMF, ZLTO, etc. Stagiaires van bovenstaande opleidingen.</i>	<i>Bewustwording/Beleidsvoorbereiding</i>
Provinciaal Milieu- en Waterplan Incidenteel Contactpersoon: Karla Niggebrugge, Edwin Weijtmans voor de Health Deal				
<i>Het opstellen van het nieuwe PMWP. Hieronder valt ook de Brabantse Health Deal.</i>	<i>Het nieuwe beleidsplan moest een plan worden dat wordt gedragen door zoveel mogelijk partners en betrokkenen.</i>	<i>De organisatie van watertafels met brede vertegenwoordiging van betrokkenen. Deze tafels leverden de bouwstenen voor het PMWP. In het geval van de Health Deal betekende dit bijvoorbeeld het gezamenlijk verkennen van kansen en daarnaast projecten benoemen en uitvoeren. Hierbij zijn een roadmap en een toolbox opgesteld.</i>	<i>Waterschappen, gemeenten, maatschappelijke- en belangenorganisaties, bedrijven, kennisinstellingen</i>	<i>Beleidsontwikkeling</i>

Wat	Waarom	Hoe	Met wie?	Welke fase?
Living Labs <i>Structureel, maar per casus</i> Contactpersoon: Ingrid Roelse				
<i>Partijen betrekken bij beleidsvorming aan de hand van een concrete casus.</i>	<i>Een maatschappelijk proces starten rondom grondwateronttrekkingen, als voorbereiding en input voor nieuw, meer maatwerkgericht beleid</i>	<i>De provincie initieert, bemiddelt, schakelt facilitator in en laat partijen samen nadenken over mogelijke ontwikkelingen.</i>	<i>Bedrijfsleven, maatschappelijke organisatie, belangenorganisaties, gemeenten, waterschappen, terreinbeheerders</i>	<i>Uitvoering</i>
Blue Zone <i>Als Pilot slaagt volgt uitrol naar meerdere gebieden</i> Contactpersoon: Edwin Weijtmans				
<i>Inzet van een Ulab in Oss om te werken aan een gebied waar je structureel langer, gezonder, prettiger, gelukkiger leeft/verblijft.</i>	<i>Stimuleert een beter, gezonder leven met ook minder kosten voor de gezondheidszorg.</i>	<i>Verschillende partijen willen in een hub, een knooppunt van verbindingen, de verandermethodiek uit Theory U toepassen met als doel: een heuse Blue Zone in Oss. De werkplaats is een initiatief van de werkgroep Blue Zone die ontstaan is uit het netwerk Medicijn voor Gezond Water. Leden van de werkgroep nemen deel op persoonlijke titel.</i>	<i>De organisaties waar zij deel van uit maken zijn Waterschap Aa en Maas, Way of Nature, provincie Noord-Brabant, RIWA, BrabantZorg en FiTNEZZplaza</i>	<i>Verkenning</i>
Brabant Kennis, Verkenning 'Mind the Gap' <i>Incidenteel</i> Contactpersoon: Mijntje Notermans				
<i>Als onderdeel van de verkenning zijn in de zomer van 2016 twee social designers op de tandem kriskras door Brabant gefietst. Al fietsend gingen zij op zoek naar de scheidslijnen in Brabant.</i>	<i>Met een opvallende tandem (uitgerust met typemachine en videocamera) als ludiek vervoersmiddel kwamen zij makkelijk in contact met anderen. Een uitgebreide fietstocht door het Brabantse land leent zich perfect om op</i>	<i>Zes expedities op de tandem door heel Brabant.</i>	<i>Social designers Anne van Strien en Isis Boot gingen zes keer op pad met de tandem, iedere keer vergezeld door een andere gast/expert: Josse de</i>	<i>Agendering</i>

Wat	Waarom	Hoe	Met wie?	Welke fase?
	<i>te halen wat er zoal in Brabant speelt.</i>		<i>Voogd, Evelyne Deceur, Leeke Reinders, Paul Papens en Mariska van Leeuwen</i>	
Landbouw Innovatie Campus <i>Nog niet te zeggen, omdat het een geheel experimenteel traject is</i> Contactpersoon: Pieter de Boer				
<i>Het betrekken van studenten van de Design Academy bij het vormgeven van LIC. We doorlopen een design thinking traject volgens de theorie van Kees Dorst.</i>	<i>De landbouw innovatie campus wil boeren die op een andere manier hun producten naar de markt willen brengen vooruit helpen (bestuurlijke doelstelling). Dit is niet nieuw of origineel, want het is op verschillende manieren al vaker geprobeerd, maar wordt als een erg lastig probleem beschouwd. Design thinking is een methode die ons helpt het probleem beter te onderzoeken en het vraagstuk te herontwerpen om zo tot andere en nieuwe oplossingen te komen.</i>	<i>Een experiment waarbij minimale kaders zijn meegegeven, studenten gaan over dit probleem nadenken. De uitkomsten door de studenten worden straks wellicht omarmd. De essentie is dat we een proces volgen waarbij studenten als het ware nieuwe toekomst ontwerpen en dat we vanuit daar coalities gaan bouwen die de nieuwe oplossingen (de landbouw innovatie campus) gaan waarmaken.</i>	<i>Experts, trendanalisten, boeren, burgers, consumenten, ontwerpers, etc., en studenten van de HAS en de Design Academy.</i>	<i>N.v.t</i>
PON Research Community <i>Structureel</i> Contactpersoon: Anneke Broekema				
<i>Research Community</i>	<i>Om meer in contact te komen met inwoners van Brabant.</i>	<i>Een research community is een online platform waar een groep inwoners gedurende een korte periode (meestal twee weken) op een intensieve en interactieve manier met elkaar in gesprek gaan.</i>	<i>Inwoners van Brabant</i>	<i>Input geven voor verschillende fasen van beleid. Het is verdiepend, interactief en kwalitatief.</i>
Uitnodigend Groen: Provinciaal Natuurnetwerk <i>Structureel</i> Contactpersoon: Karin Horck (NOB) en Mary Fiers (GOB)				

Wat	Waarom	Hoe	Met wie?	Welke fase?
<i>Het samen met andere (semi-)overheden, maatschappelijke organisaties, bedrijven en burgers realiseren van het NatuurNetwerk Brabant (NNB).</i>	<i>Het vergroten van de maatschappelijke betrokkenheid, verbreding van (financiële) verantwoordelijkheid voor natuur/NNB, grotere realisatiekansen</i>	<i>Provincie en manifestpartijen bundelen hun krachten (capaciteit, financiën, grond) in het Groen Ontwikkelfonds Brabant (GOB). Er is regulier bestuurlijk overleg tussen de manifestpartijen. Iedereen kan een beroep doen op cofinanciering via het GOB bij de aanleg van een deel van het NNB. Bedrijfsleven, gemeenten, agrariërs, burgers worden actief benaderd om mee te doen.</i>	<i>Manifestpartners, Ministerie van EZ, alle gemeenten in NB, Agrariërs, Inwoners, Onderwijsinstellingen en Maatschappelijke Organisaties</i>	<i>Uitvoering</i>
Werkplaats de Gruyter Structureel (bepaalde tijd) Contactpersoon: Martin Bakker				
<i>Samen aan de slag met concrete vraagstukken uit de omgeving</i>	<i>Hebben creativiteit van de jongere generatie nodig</i>	<i>Studenten gaan aan de slag met uiteenlopende vraagstukken die spelen bij provincie Noord-Brabant. Dit zijn vraagstukken van verschillende aard en studenten vanuit verschillende disciplines.</i>	<i>Overheden, bedrijfsleven en initiatiefnemers uit samenleving, andere kennisinstellingen (Avans)</i>	<i>Alle fasen</i>
Vluchtelingenproblematiek Incidenteel Contactpersoon: Manuel Grootzevert				
<i>Op een vernieuwende manier omgaan met toezichhoudende taken door de opvang van vluchtelingen te combineren met de taakstelling huisvesting vergunninghouders.</i>	<i>Om gemeenten enigszins te ontlasten op twee maatschappelijk gevoelige dossiers en de keuzemogelijkheid te geven om in te zetten op één van de twee of beide opgaven.</i>	<i>De opgave om opvang voor vluchtelingen te realiseren is kwantitatief verdeeld over subregio's van 3-7 gemeenten. Samen dienden zij een plan van aanpak in hoe deze opgave te realiseren. Hierbij konden zij ook hun gemeentelijke taakstelling voor de huisvesting van vergunninghouders betrekken door hier</i>	<i>CdK als Rijksheer, Provincie, Brabantse Gemeenten, Veiligheidsregio's, COA</i>	<i>Voorbereiding van de uitvoering</i>

Wat	Waarom	Hoe	Met wie?	Welke fase?
		<i>herverdelingsafspraken over te maken: De ene gemeente vangt vluchtelingen op, de andere neemt de taakstelling voor huisvesting van vergunninghouders over.</i>		